

ניתוח נספחי ההסכמים הקואליציוניים בין הליכוד לרשימת הציונות הדתית

(מעודכן נכון ל-15.12.2022)

ניתוח הנספחים להסכמים הקואליציוניים שנחתמו בשבועות האחרונים בין מפלגת הליכוד ומפלגות רשימת הציונות הדתית (סיעת הציונות הדתית בראשות בצלאל סמוטריץ' וסיעת עצמה יהודית בראשות איתמר בן גביר), חושף את ה'אני מאמין' של ממשלת נתניהו המתגבשת ואת אופיים של השינויים אותם היא מבקשת לקדם. בשלב זה, לפני השבעת הממשלה, תלויים סימני שאלה לגבי אופן ומידת היישום בפועל של המהלכים עליהם הוסכם. מסמך עבודה זה מתמקד בניתוח נספחי ההסכמים כפי שפורסמו. בין אם ההסכמות ייושמו במלואן ובין אם לא, אנו רואים בהסכמים שנחתמו הצהרת כוונות לשינויים מרחיקי לכת במבנה השלטון בישראל ובאופי השליטה בגדה המערבית, על כן אנו רואים חשיבות בהבאתם, ובהצבעה על ההשלכות הצפויות על חייהם ועתידם של מיליוני הפלסטינים החיים תחת הכיבוש הישראלי.

לצד הצהרותיהם הפומביות של חברי הממשלה העתידית, גם מההסכמים ניתן להבין ששינוי שיטת המשטר יבוא לידי ביטוי בהחלשה משמעותית של הרשויות, הגופים והמוסדות האמורים לבלום ולאזן את צעדי הממשלה. הרפורמה המתוכננת במערכת המשפט (שחלקם אינם חלק מההסכמים בהם עוסק מסמך זה) עם חקיקת פסקת ההתגברות יכולתו של בית המשפט לבקר את הממשלה תפחת באופן משמעותי. הכוונה להפוך את הייעוץ המשפטי למשרת אמון אשר ממונה ישירות על ידי נבחר הציבור, ועל-כן בעל מחויבות להם, במקום מינוי מקצועי באמצעות מכרז על ידי המשרד הרלוונטי כנהוג כיום, מהווה גם היא החלשה משמעותית של ביקורת על הממשלה, ומשנה מהותית את האיזונים והבלמים המצויים במהות השיטה המשטרית בישראל. עם זאת, מסמך זה אינו עוסק בשינויים אלו, אלא מתמקד בשינויים המהותיים באופן השליטה הישראלית בשטחים הפלסטינים הכבושים, כפי שהם מופיעים בנספחי ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו עם מפלגות הציונות הדתית ועוצמה יהודית.

ואלו הם השינויים המרכזיים, כפי שאנו מזהים מההסכמים הקואליציוניים שכבר נחתמו:

1- מהפכה באופן השליטה הישראלית בשטחים הכבושים עם הזנקת תהליך שמטרתו העברת הסמכויות של הממשל האזרחי בגדה המערבית מהצבא אל הפקידות הממשלתית האזרחית הישראלית באמצעות משרד הביטחון הישראלי. השינוי צפוי להעמיק את תהליך אזור השליטה הישראלית בגדה המערבית ולמסד את הטשטוש בין מנגנוני החקיקה והשליטה בתוך ישראל הריבונית לבין מנגנוני המשטר הצבאי הפועלים בשטח הכבוש.

- הרחבה שיטתית של החלת החוק הישראלי באופן פרסונלי על ישראלים המתגוררים בגדה המערבית באמצעות צווי אלוף.

- הוצאה של הייעוץ המשפטי לממשל הצבאי מידיו של הצבא והעברתו למינהלת שתוקם בתוך משרד הביטחון, ועל ידי כך פגיעה בעצמאות הייעוץ המשפטי שיהיה כפוף ישירות לדרג הפוליטי, והאצה של תהליך העברת השליטה על הגדה מהצבא לגורמי ממשלה אזרחיים ישראלים. זהו צעד מרחיק לכת בכך שהוא מייצר מצב בו חובת הנאמנות של היועץ המשפטי היא לאזרחי ישראל ולא לאוכלוסייה המקומית בשטח הכבוש כפי שמתחייב מן הדין הבינלאומי.

2- ריכוז והענקת סמכויות נרחבות לרשימת הציונות הדתית ברשות המבצעת וברשות המחוקקת יאפשר ביתר קלות את מימוש ההשתלטות על שטחי C והשפעה רבה על העמקת תהליכי הסיפוח כגון - הכשרת מאחזים בלתי מורשים, גזל אדמות פלסטיניות, זירוז והגברה של הריסות מבנים פלסטינים.

- ברשות המבצעת - בהתאם להסכמים, שר מהציונות הדתית יכהן כשר במשרד הביטחון שתחת סמכותו כל האישורים שנדרשו עד כה משר הביטחון עצמו, וכן האחריות על ניהול חיי היומיום של הפלסטינים במרבית התחומים המשפיעים על חייהם, למשל: תכנון מתארי, משטרי היתרים החלים על פלסטינים, הקצאת משאבים כגון קרקע, מים ותשתיות, הריסות בתים של פלסטינים ואישורי בנייה בהתנחלויות.
- בנוסף, הורחבה סמכותו של השר במשרד הביטחון למינוי ראש המנהל האזרחי ומתאם הפעולות בשטחים וניתנה בידיו הסמכות לאשר את תשובות המדינה בבג"ץ בעתירות הנוגעות לתחום פעילותו, צעד שעלול להקשות על היכולת של גורמי מקצוע בתוך הממשלה להביע עמדה המנוגדת לעמדת השר.
- ברשות המחוקקת - בידי רשימת הציונות הדתית תהיה ראשות ועדת חוק חוקה ומשפט, שהיא משמעותית מאד כיוון שרוב החקיקה בכנסת עוברת דרכה, וראשות ועדת המשנה לענייני יו"ש במשרד הביטחון, צעד שיהיה מכפיל כח לאידיאולוגיית הימין ושאיופות הסיפוח.

3- הגדלת תקציבים, סמכויות והגברה של המעורבות של רשויות המדינה בהעמקת הסיפוח דה פקטו

- רשות העתיקות והמועצה לשימור אתרי מורשת יעברו לסמכות שר המורשת ממפלגת עוצמה יהודית, וישמשו כלי לחיזוק נרטיב יהודי-ציוני תוך מחיקת הזהות הפלסטינית מהמרחב.
- שרים ממפלגת עוצמה יהודית יקבלו את הסמכות גם על הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר, הסיירת הירוקה והרשות לאכיפת מקרקעין, כולן יחידות להן השפעה רבה על התרחבות התנחלויות ומאחזים והגבלת בנייה פלסטינית בגדה המערבית.

4- הרחבת סמכויות המשרד לביטחון פנים והפיכתו למשרד לביטחון לאומי

- ריכוז גופי האכיפה שיש להם נגיעה לעניינים של שליטה על המרחב תחת משרד אחד. כל הגופים האלה בעלי סמכות פעולה בגדה המערבית ובירושלים המזרחית.
- פגיעה בעצמאות משטרת ישראל באמצעות הכפפתה לשר לביטחון לאומי אשר יתווה את מדיניות אכיפת החוק מה שעלול להביא להתערבות פוליטית וכניסת שיקולים זרים לעבודת המשטרה האמונה על אכיפת החוק והסדר על כלל אזרחי ותושבי ישראל וירושלים המזרחית וכן על מתנחלים ישראלים המתגוררים בגדה המערבית, כולל הטיפול בתופעת אלימות מתנחלים כלפי פלסטינים.
- "כדור ההרגעה" המופיע בהסכמים וחוזר גם בהצהרותיהם של נתניהו ואנשיו, בדמות הצורך לקבל את אישורו של ראש הממשלה לכל מהלך, עלול להתברר כמס שפתיים בלבד. לו היה בידי נתניהו הרצון או הכוח הפוליטי למנוע את המהלכים המתוארים לעיל, הרי שאלו היו נחסמים עוד בטרם החתימה על ההסכמים.

נספח להסכם קואליציוני בין הליכוד לסיעת הציונות הדתית (נחתם ב - 1.12.2022)

מס. סעיף	נושא	ציטוט/פירוט	משמעות/ הערות
6.3	מינוי: שר התיישבות מהציונות הדתית במשרד שייקרא המשרד למשימות לאומיות והרחבת סמכויות ושטחי הפעולה של המשרד	הקמת המשרד למשימות לאומיות במקום משרד ההתיישבות, והעברת אגפים שישה משרדים אחרים תחתיו, תוך הגדלה משמעותית הן של סמכויות המשרד והן של התקציב העומד לרשותו.	תחומי העיסוק של המשרד ימצבו אותו כמשרד המקדם התיישבות וביסוס עליונות יהודית באזורים בעלי שיעור גבוה של תושבים פלסטינים, בתוך ישראל ובגדה המערבית וירושלים המזרחית. "משימות לאומיות" עשויות לכלול קידום מיזמים בשטחים כגון פיתוח מערכות כבישים, תשתיות, מים, תחבורה ציבורית וכו'. כמו כן המשרד ישלוט על אזורי עדיפות לאומית, שבהם נכללות גם התנחלויות בגדה המערבית. כיום תחת משרד ההתיישבות פועלת בין היתר <u>החטיבה להתיישבות</u>, שהיא הגוף האחראי גם על הקמת התנחלויות ומאחזים. בנוסף פועלים תחת המשרד גרעינים משימתיים, מכינות קדם-צבאיות והשירות לאומי. אלה משמשים, בין היתר, כצינור להעברת כסף להתנחלויות. משמעותה של הרחבת הסמכויות ושטחי הפעולה של המשרד היא העמקת מדיניות של העדפה ברורה של האוכלוסיה היהודית, עצירת פיתוח פלסטיני, הפרדה בין שתי האוכלוסיות - היהודית והפלסטינית, וחיבור ישראל לגדה. [סעיפים 13-16 מפרטים את סמכויות המשרד בנושאים הקשורים לזהות יהודית ורלוונטים לעניינים של חופש דת. סעיף 16 במיוחד - עוסק בהקמת מנהלת משימות קהילתיות שתהיה אחראית על הגרעינים המשימתיים. היום גרעינים אלה משמשים בסיס וכוח אדם משמעותי להקמת חוות חקלאיות והשתלטות על אדמות ונכסים פלסטיניים בגדה המערבית ובירושלים המזרחית.]

סיפוח הגדה המערבית לישראל והעמקת משטר האפרטהייד בגדה המערבית. לפי פרסומים בתקשורת הישראלית כוונתו של סמוטריץ' לפעול לפירוק המינהל האזרחי (לפחות בהיבטים הקשורים לאוכלוסייה היהודית בגדה עד שנת 2024. יצירת הפיצול במשרד הביטחון ומינוי שר נוסף במשרד נועדה לשמור את הסמכות כלפי המינהל האזרחי בתוך משרד הביטחון ובכך להימנע מטענות בדבר סיפוח של הגדה המערבית לישראל. בפועל מדובר במראית עין ובניתוק של הסמכות הממשית מהמפקד הצבאי (אלוף פיקוד מרכז). המנהל האזרחי כיום הוא זרוע ביצועית הכפופה למתאם פעולות הממשלה בשטחים, שהוא בתורו כפוף לשר הביטחון, האמון על יישום המדיניות מול האזרחים בגדה - פלסטינים ויהודים. תחומי האחריות במינהל האזרחי מחולקים לקציני מטה האמונים על שלל נושאים – מתכנון, חשמל ואנרגיה ועד תחבורה והגנת הסביבה. כל אחד מהם הוא למעשה הזרוע הביצועית המקצועית בגדה המערבית (המינהל מתפקד כמעין רשות מבצעת מטעם המפקד הצבאי בשטח הכבוש). השר הנוסף במשרד הביטחון יהיה אחראי על המתנחלים וכן על ניהול חיי היומיום של הפלסטינים במרבית התחומים המשפיעים על חייהם. למשל: משטר ההיתרים, הקצאת משאבים כגון קרקע, מים ותשתיות, הריסות בתים של פלסטינים ועוד. עם זאת, לפי פרסומים בתקשורת ולפי הידוע לנו על כוונותיו של סמוטריץ', מטרתו היא לפזר את סמכויות המינהל כיום כלפי האוכלוסיה היהודית בגדה המערבית, ולהעביר את הטיפול בבקשות התושבים היהודים למשרדי הממשלה, ולרשויות הישראליות. מנהלות תיאום וקישור (מת"קים) ברחבי הגדה המערבית ימשיכו לטפל בבקשות הפלסטינים. חשוב לציין שכבר כיום ישנם תחומים - כגון סביבה, ארכיאולוגיה ותחומים מסוימים במקרקעין	אחראי על שטחי הפעולה של המינהל האזרחי והמתפ"ש	מינוי: שר ממפלגת הציונות הדתית במשרד הביטחון	6.4
---	--	---	------------

ואחרים - שבהם הקמ"טים כפופים מקצועית למשרדי הממשלה ולרשויות הישראליים. כמו כן בחלק מהתחומים (כמו תחום החינוך) הרשויות המקומיות והאזרחיות (ההתנחלויות) פועלות ישירות מול משרדי הממשלה. השינוי צפוי לגרום לאיחוד של סמכויות תחת משרדי הממשלה הרלוונטיים ולאזרוח השליטה הישראלית בשטח וכלפי הישראלים המתגוררים בגדה ופלסטינים המתגוררים בשטח C. תחת סמכותו של שר הביטחון יישארו תחומי הביטחון כגון: פעילות מבצעית, פלישות לבתים, מעצרים, סגירת שטח ועוד. במילים אחרות: התחומים שנמצאים תחת פעולת פיקוד המרכז יישארו תחת הפיקוד. משמעות: -תכנון באזור C יהיה כפוף למדיניות השר החדש. -המינהל האזרחי והמתפ"ש יפעלו בכפוף למערכת שיקולים שלוקחת בחשבון רק את האינטרסים של ישראל ושל השר, ואינה רואה לנגד עיניה את טובת האוכלוסייה הכבושה. -צעד משמעותי של סיפוח הגדה המערבית ונירמול השליטה הישראלית בגדה המערבית - העברת סמכויות נרחבות למשרדי הממשלה ולרשויות ישראליות והתפרקות ממשטר הכיבוש במשמעותו כמשטר זמני, הפועל בחובת נאמנות. - העמקת משטר האפרטהייד בגדה המערבית: ביסוס וקיבוע של עליונות יהודית באמצעות יצירת מציאות של אפליה ממוסדת בין שתי האוכלוסיות המתגוררות בה - היהודית והפלסטינית. הפיכת הנישול של הפלסטינים למדיניות מוצהרת, רחבת היקף. העמקת המסגרת המפלה לפיה הפלסטינים כפופים למערכת הצבאית בעוד שהמתנחלים כפופים למערכת אזרחית ונהנים מזכויות יתר. השלכות נוספות: - השר הממונה מחזיק באג'נדה שאינה תומכת בפעילות ונוכחות של ארגונים זרים בשטח ולכן עולה חשש שיימנעו היתרי כניסה מגופים כגון		
---	--	--

			הצלב האדום, דיפלומטים, גופי או"ם שונים כולל דווחים של האו"ם, ארגוני סיוע הומניטרי וכו'. - פגיעה בסדרי העדיפויות המבצעיים של אלוף פיקוד מרכז ופיצול נוסף של הגורמים הפועלים בשטח. הדבר עלול לגרום להתנגשויות בשטח ולהעמקת הבעיות הקיימות גם ככה בתיאום בין הגופים השונים.
7	חברות בקבינט	יו"ר הציונות הדתית בצלאל סמוטריץ' חבר בקבינט המדיני ביטחוני	
8.1	מינוי: ראשות ועדת חוקה, חוק ומשפט		מדובר בתפקיד עם כוח רב שכן זוהי ועדה חשובה ומרכזית בכנסת. רוב החקיקה נדונה בוועדה זו, ובכלל זאת החקיקה הנוגעת למעמד היועצים המשפטיים. יו"ר הוועדה יכול לקבוע את קצב קידום החקיקה ולזרז הליכי חקיקה אם רצונו בכך.
8.2	מינוי: ראשות ועדת מיזמי תשתיות לאומיים ורפורמות		הסיעה תקבל לידיה הן את המשרד למשימות לאומיות והן את השליטה בוועדה. השילוב בין השניים יוצר כוח כמעט בלתי מוגבל ושליטה על תקציבים משמעותיים. משמעות: יכולת לקדם מיזמים לאומיים בגדה המערבית ובירושלים ולשלט באזורי עדיפות לאומית. מיזמים אלה עשויים לכלול - פיתוח מערכות כבישים, תשתיות, מים, תחבורה ציבורית ועוד. כמו כן קיים חשש לשימוש במשאבי השטח הכבוש להטמנת זבל והפיכת חלקים מהגדה למזבלה של מדינת ישראל. צפויה האצה משמעותית של המדיניות הקיימת כבר כיום שבמסגרתה מיזמי תשתיות לאומיים מיועדים בעיקר לשימוש האוכלוסייה היהודית ולשיפור איכות החיים של המתנחלים, ליצירת הפרדה בין שתי האוכלוסיות, למניעת פיתוח פלסטיני וחיבור ישראל לגדה עבר אוכלוסיית המתנחלים תוך טשטוש הקו הירוק.

9	חברות בוועדת שרים לענייני התיישבות	סמוטריץ ממלא מקום יחידי של יו"ר הוועדה, ראש הממשלה	ראו סעיף 6 בניתוח ההסכם עם סיעת עוצמה יהודית.
11	חוק ההסדרים	לפני הבאת חוק ההסדרים לאישור הוא יובא לאישור ראש הממשלה ויו"ר הציונות הדתית וש"ס	חוק ההסדרים מאגד חקיקה נרחבת במגוון נושאים ויש לו השפעה עצומה על תקציב המדינה ורפורמות במשק. מדובר בחוק עצום ממדים המאפשר בכנסת כמקשה אחת. אישור של ראשי מפלגות סקטוראליות מעלה את החשש לתעדוף של קבוצות מסוימות בחברה. יו"ר הציונות הדתית, מייצג את מגזר המתנחלים ואת האינטרסים הצרים שלו. בנוסף, בשל אופיו, החוק מאפשר להסתיר מהציבור הזרמה של תקציבים וכוונה לביצוע רפורמות תוך אישורם מתחת לרדאר.
12	ראשות ועדת המשנה לענייני יו"ש	חבר כנסת מטעם הציונות הדתית יו"ר ועדת המשנה לענייני יו"ש במשרד הביטחון	ועדת המשנה לענייני יו"ש מתווה מדיניות בנושאים האזרחיים בגדה המערבית. הסיעה תקבל לידיה הן שר במשרד הביטחון והן את השליטה בוועדת המשנה לענייני יו"ש. השילוב בין השניים יוצר כוח מוכפל בעיצוב המדיניות הישראלית בגדה המערבית. כבר כיום לוועדה יש כוח רב בעיצוב המדיניות בגדה המערבית המתבטא בהחדרת הנרטיב של המאבק על השליטה בשטחי C. כך למשל, כמעט כל החקיקה החדשה בגדה שעסקה בבנייה פלסטינית היתה תוצאה של עבודת הוועדה. בין היתר נחקקו בעקבות עבודתה הצו לסילוק מבנה חדש ותקנות בדבר הובלת טובין (מבנים יבילים). אף על פי שאין לוועדה סמכות רשמית להורות לאלוף לחוקק צו, עצם הפיקוח, המעקב, היכולת לדרוש דיווח על ביצוע מדיניות מייצר השפעה משמעותית על הנעשה בשטח.
15	יועמ"ש למשרד למשימות לאומיות	יועמ"ש ושני עוזרים משפטיים למשרד למשימות לאומיות	יש לראות בסעיף זה חלק מרפורמת היועמ"שים הצפויה - מינויים פוליטיים של יועצים משפטיים הנאמנים לשר ולמדיניות אותה הוא מבקש לקדם. למראית עין ייעוץ משפטי נועד ליצירת איזונים ובלמים, אבל מכיוון שמשרת היועמ"שים ככל הנראה תהפוך למשרת אמון, במקום ייעוץ עצמאי יהיה ייעוץ שנועד להוציא לפועל את מדיניות השר

			ולהסיר חסמים. התפקיד יהפוך את היועצים המשפטיים משומרי סף למכשירים כל מדיניות שהשר מעוניין לקדם. בהקשר של קידום משימות לאומיות בגדה המערבית, היועצים המשפטיים הללו מחויבים בלעדית לאינטרסים של מדינת ישראל, בניגוד ליועצים הפועלים בכפוף למפקד הצבאי ומחויבים לשקול גם את האינטרסים של האוכלוסייה בשטח הכבוש ולפעול על פי חובות נוספות שהחוק הבינלאומי משית על הכוח הכובש.
17	נציג של משרד למשימות לאומיות יהיה חבר במועצת מקרקעי ישראל	נציג של משרד למשימות לאומיות יהיה חבר במועצת מקרקעי ישראל, במועצה הארצית לתכנון ובנייה ובוועדות מחוזיות לתכנון ובנייה באזורי עדיפות לאומית. יבוצעו תיקוני חקיקה נדרשים כדי למנות נציג של המשרד לחלק מהגופים המוזכרים לעיל	בנוסף לשליטה על המשרד למשימות לאומיות ובוועדת הכנסת, נציגי המשרד יכנסו גם לכל גופי התכנון וההקצאה המשמעותיים באופן שיאפשר לסיעה לחלוש על קידום תכניות ואישורן, מתן היתרים וקרקעות. כניסת גורמים ממשרד שאלו מטרותיו וזו המדיניות אותה הוא מבקש לקדם לכל גופי התכנון וההקצאה המשמעותיים מעוררת חשש לגבי האינטרסים שיקודמו וסדרי העדיפויות של אותם גופים, ותאפשר הסרת חסמים וזירוז הוצאה לפועל של תכניות ופרויקטים.
18	מטה תשתיות לאומיות במשרד האוצר	יוקם מחדש, בתיאום עם שר הפנים, כדי להסיר חסמים ולזרז ביצוע של משימות לאומיות.	אמצעי נוסף לאפשר את קידום התכניות של המשרד לתכניות לאומיות מבחינה כלכלית - תקצוב והסרת חסמים בירוקרטיים ואחרים.
20	אכיפה במקרקעין	העברת הרשות לאכיפה במקרקעין ממשרד האוצר למשרד לביטחון לאומי.	ראו סעיף 5.16 בניתוח ההסכם עם סיעת עצמה יהודית.
21	מינוי: שר במשרד הביטחון		

יש לשים לב שלא מדובר בסגן שר או שר במשרד נפרד, אלא במינוי של שר בעל סמכויות מקבילות שלפי ההסכם אינו כפוף לשר הביטחון. כאמור, המהלך נועד בכדי לשמור על מראית העין של השארת השליטה והסמכות של הגדה המערבית תחת משרד הביטחון והמפקד הצבאי בכדי להימנע מביקורת בינלאומית על הפרת הדין הבינלאומי וסיפוח. יצוין שלפי הצעת החוק לתיקון חוק יסוד: הממשלה (שר נוסף במשרד), שהכנסת צפויה לאשר בימים אלה בהליך חקיקה מהיר, השר הנוסף צפוי להיות כפוף לשר הביטחון. ראו סעיף 6.4	שינוי חקיקה - במשרד שבו ממונה שר ניתן יהיה למנות שר נוסף שיהיה אחראי על תחומים מסוימים בכפוף לשר הממונה על המשרד.	21.1 - תיקון חוק יסוד לצורך מינוי	
קבלת סמכות למינוי התפקידים החשובים ביותר במערכת האזרחית בגדה המערבית. סמכות המינוי תאפשר שליטה בפעולת גופים אלה, והכתבה של סדר העדיפויות שלהם. גופים אלה אחראים על רוב תחומי החיים האזרחיים בגדה המערבית לרבות תכנון ותשתיות, משטר ההיתרים הכולל למשל היתרי כניסה למרחב התפר ויציאה מרצועת עזה. כמו כן הם אמונים על התיאום האזרחי והביטחוני מול הרשות הפלסטינית ומול גורמים בינלאומיים. כיום, הגורם הממנה את ראש המינהל האזרחי ומתאם הפעולות בשטחים הוא הרמטכ"ל בתיאום עם שר הביטחון. השינוי יביא לפוליטיזציה במינויים אלה שהיו עד היום מקצועיים - צבאיים. כאמור, בסעיף 6.4 החזון של סמוטריץ' היא להביא לפירוק המינהל האזרחי כלפי האוכלוסייה הישראלית המתגוררת בגדה.	סמכויות שר הביטחון בנוגע למינוי ראש המנהל וראש המתפ"ש יועברו לשר הנוסף במשרד הביטחון. בתיאום עם ראש הממשלה	21.2 - סמכויות מינוי ראש המנהל והמתפ"ש	
ביטול המעמד העצמאי של הייעוץ המשפטי בנוגע לשטחים בפרקליטות הצבאית ובפרקליטות המדינה והכפפתו הישירה לדרג הפוליטי. למרות שגם היום ניתן להטיל ספק במידת המחויבות של הייעוץ המשפטי לאוכלוסיה הפלסטינית, לפחות מבחינת הצהרתית מחויבות זו היתה מקובלת כנקודת פתיחה.		21.3 - ייעוץ משפטי למנהל ולמתפ"ש	

מדובר בשינוי מבני עמוק - מהפכה של ממש - ההופכת הייעוץ המשפטי ממקצועי ועצמאי לפוליטי בכפיפות לרצון השר ולאינטרסים של מדינת ישראל, ללא התחשבות בדיני הכיבוש - ובכלל זאת חובת הנאמנות, עיקרון הזמניות, והתחשבות באינטרסים של האוכלוסייה הנכבשת - שהדרג המדיני אינו רואה עצמו מחויב להם. יש לראות במהלך זה חלק מתהליך רחב בהרבה של איחוד הרשויות בישראל עם הרשויות שפועלות כיום בגדה המערבית תחת המפקד הצבאי ובמסגרת החובות והמגבלות שמטיל הדין הבינלאומי. זהו מהלך סיפוחי מובהק ובהעמקת משטר האפרטהייד שישראל מקיימת בגדה המערבית. הפלסטינים תושבי הגדה אינם נוטלים חלק בבחירות בישראל ואינם יכולים להיבחר או לבחור את מי שיקבעו את גורלם ללא כל חובה להתחשב בצרכיהם וברצונותיהם. כיום יועמ"ש איו"ש הוא גורם צבאי שמייעץ בענייני חקיקה, מסייע בניסוח צווי האלוף, מלווה את כל פעילות המינהל האזרחי והצבא ומייעץ בכל ההיבטים המשפטיים של פעולות הצבא בשטחים. כל זאת תוך מחויבות מוצהרת לפעול בכפוף לדין הבינלאומי שחל בשטח. ככל שתתרחש הרפורמה המתוכננת במשרות היועצים המשפטיים, ואלה ימונו כמשרות אמון, הדברים הנזכרים מעלה יהיו נכונים שבעתיים. השינוי צפוי להיות דרמטי: הייעוץ המשפטי יהפוך לייעוץ פרטי למעשה שנועד לממש או להכשיר את האג'נדה של השר ללא התחשבות בשיקולים נוספים כגון החובות של ישראל לפי הדין הבינלאומי כלפי הפלסטינים.			
מתן הסמכות לשר במשרד הביטחון לאשר את תשובות המדינה מסנדל את היכולת של גורמי מקצוע בתוך הממשלה להביע עמדה המנוגדת לעמדת השר. מחלקת בג"צים בפרקליטות המדינה היא הגורם האמון על כתיבת תשובות המדינה בבג"ץ. השינוי יאפשר וימסד התערבות של השר בעבודתם המקצועית. יש לשים לב שמדובר בשר ביטחון, ולא בשר משפטים כפי שהיה בעבר. (מבחינה	תשובות המדינה המוגשות לבג"ץ על ידי פרקליטות המדינה ביחס לנושאים באחריות השר יאושרו על ידי השר עצמו בתיאום עם שר הביטחון ובתיאום	21.4 - תשובות המדינה לבג"ץ בנושאים שבאחריותו	

		והסכמה של ראש הממשלה.	פרוצדורלית, בתקופה שבה איילת שקד היתה שרת המשפטים היא מינתה יועץ חיצוני שפעל תחתיה ומילא את הפונקציה הזו מטעם השרה).
	21.5 - עוזר שר הביטחון להתיישבות	עוזר שר הביטחון להתיישבות ימשיך לכהן בתפקידו אצל שר הביטחון ויפעל רק בתחומי האחריות של שר הביטחון.	לאור הפיצול הצפוי במשרד הביטחון עוזר שר הביטחון יהיה אחראי להיבטים של צורך ביטחוני של מפעל ההתנחלויות. למשל: מערכי חירום והגנה למאחזים וההתנחלויות
	21.6	המשך פרויקט התקנת צווי אלוף לשם התאמת תחיקת הביטחון ביהודה ושומרון. הפרויקט יהיה באחריות השר של הציונות הדתית במשרד הביטחון ויוקצו 3 תקנים של יועמ"שים תחת מנהלת ההתיישבות לטובת הפרויקט.	העמקת האפרטהייד וקיבוע קיומן של שתי מערכות חוק - האחת אזרחית חלה על המתנחלים והשניה צבאית - חלה על פלסטינים. הפרויקט המדובר עוסק בהחלת החוק הישראלי על הישראלים המתגוררים בגדה (מתנחלים), באמצעות צווים צבאיים. המשמעות היא שכל חוק שיחוקק בכנסת יחוקק גם בגדה באמצעות צווי אלוף כך שיחול גם על המתנחלים הישראלים. בעבר קודמה בכנסת הצעת חוק "חוק הנורמות" שביקשה להשיג תוצאה זהה באמצעות חקיקה ראשית בכנסת. כעת, כדי להימנע מביקורת על סיפוח וחקיקה ישירה של הכנסת על הנעשה בשטחים, החקיקה תיעשה באמצעות צווי אלוף מבלי לחייב זאת בחוק. משפטנים בישראל סבורים כי מדובר בפרויקט של החלה פרסונלית וסלקטיבית של חוקי הכנסת בגדה המערבית, באמצעות מנגון פורמלי של צווי אלוף. על אף שמבחינה פרוצדורלית האלוף יהיה חתום על הצווים, מי שיורה על חקיקתם יהיה השר במשרד הביטחון, בהתאם לעבודת מנהלת ההתיישבות שתפעל תחתיו. "כך הסמכות המהותית לחקיקה באזור תהיה במלואה בידי הזרוע הפוליטית-מבצעת: לא תחת המפקד הצבאי, ולא תחת הכנסת יחוקקו החוקים באזור. כלומר החלת חקיקה ממשלתית ראשית ישירה בלי פרלמנט, לפי שיקול דעתו המלא של הגוף לענייני התיישבות יהודים".
	21.7	כל הסמכויות לאישורים של שר הביטחון בנושאים	מתן סמכויות נרחבות שיאפשרו האצה משמעותית בכל הקשור באישורי בנייה, קידום תכניות, הקצאת קרקע ובתחומים אחרים.

התוצאה הצפויה בשטח היא האצה באישור תכניות, גידול משמעותי בבנייה והתרחבות מפעל ההתנחלויות. לפי פרסומים בתקשורת סוכם גם כי כינוסם של מוסדות התכנון בגדה המערבית לא יחייבו עוד אישור של שר הביטחון. מעתה, מי שיורה על כינוסם, יהיה השר מטעם מפלגת הציונות הדתית שיוצב במשרד הביטחון ויעבוד מול נתניהו ישירות.	שמוזכרים בהסכם הקואליציוני יהיו באחריות השר של הציונות הדתית במשרד הביטחון. סמכות זו תופעל בתיאום ובהסכמה עם ראש הממשלה בהסכם מובאות כדוגמה הסמכויות הקבועות בהחלטת ממשלה 150 העוסקות בצורך בהחלטת ממשלה להקמת יישוב חדש ובאישור שר הביטחון לקידום ואישור תכניות בנייה בגדה, הקצאת קרקע לבנייה ועוד.		
הקמת "משרד הכיבוש" בתוך משרד הביטחון. פיצול בתוך משרד הביטחון והענקת כל הסמכויות הנוגעות להיבטים האזרחיים בגדה המערבית לשר ולמינהלת שתפעל תחתיו. המהלך יאפשר לשר עצמאות בקביעת סדרי עדיפויות, האצת תהליכים ויישום המדיניות ויימנע אפשרות של גורמים בתוך משרד הביטחון להערים קשיים על מימוש המדיניות החדשה.	הקמת מינהלת בתוך משרד הביטחון באחריות השר בתוך משרד הביטחון. לרשות המינהלת יוקצו 12 תקנים ובכלל זה מנכ"ל במשרת אמון.	21.8	

נספח להסכם קואליציוני בין הליכוד לסיעת עצמה יהודית (נחתם ב-25.11.22)

מס. סעיף	נושא	ציטוט/פירוט	משמעות/ הערות
5	מינוי: שר לביטחון לאומי		
5.1	השר לביטחון פנים שמשרדו ייקרא המשרד לביטחון לאומי	הרחבת סמכויות המשרד	שינוי שם המשרד אינו שינוי סמנטי אלא מהותי: הוא מלמד מי הולך לזכות בביטחון ומה תחום הסמכות של המשרד ושל השר. בן גביר רואה את עצמו לא אחראי רק על פנים ישראל ועל ביטחונם של הישראלים בשטחי ישראל הריבונית, אלא אחראי לאומי בשטח הכולל גם את הגדה המערבית ומזרח ירושלים. השינוי בשם המשרד הוא הצהרת בהצהרת כוונות שאליה נלווית הרחבה משמעותית של סמכויות המשרד והשר.
5.1.1		שינוי פקודת המשטרה כדי שהיחס בין השר לביטחון לאומי למפכ"ל יהיה כמו היחס בין שר הביטחון לרמטכ"ל השר יהיה אחראי על תקציב המשטרה	הפיכת השר למפקד העליון של המשטרה, בדומה לתפקידו של שר הביטחון מול הצבא. לפי הצעת החוק שפורסמה המשטרה תהא כפופה לשר לביטחון לאומי, והוא יתווה את מדיניות אכיפת החוק. המשטרה, לפי ההסכם לא תהא יותר גוף עצמאי אלא גוף המיישם את מדיניות המשטרה - קרי: גוף פוליטי. הצעת החוק שהונחה בעקבות ההסכם הקואליציוני מלמדת שהממשלה החדשה מאיינת את העקרון הבסיסי ביותר של אכיפת החוק: השיוויון בפני החוק ומדיניות נטולת פניות של המשטרה בבואה לאכוף את החוק, והיא הופכת את המשטרה לכלי שרת בידי השלטון להוצאה לפועל של אידיאולוגיה פוליטית. ההסכם מבקש לבטל את העצמאות היחסית שממנה נהנית המשטרה, להביא להתערבות השר בפעילותה ולהפוך אותה לכלי המשרת גורם פוליטי. לצד הבעיה המהותית, ישנה גם בעיה פרסונלית. השר המיועד, איתמר בן גביר, מצהיר בגלוי על רצונו להסיר חסמים בכל הקשור להפעלת כוח על ידי כוחות הביטחון, שאיפתו לשנות את הסטטוס

			קוו בהר הבית ולבצע צעדים נוספים שעלולים לגרום להסלמה באזור כולו. בנוסף, השר לביטחון לאומי - בעל הסמכויות המורחבות - יהיה השר הממונה על משטרת מחוז ש"י שתפקידה אכיפת החוק על אזרחים ישראלים, ובכלל זאת אכיפה וטיפול בתופעת אלימות המתנחלים. גם כיום המדיניות הישראלית היא מתן חסינות כמעט מלאה לאזרחים הפוגעים בפלסטינים. קיים חשש כי מדיניות זו תגבר ואף תהפוך למדיניות מוצהרת של חסינות מלאה שעלולה להביא להחמרה נוספת בתופעת אלימות המתנחלים והפגיעה בפלסטינים וברכושם.
	5.1.5	יוקם משמר לאומי ויורחב מערך המילואים של מג"ב.	הכוונה ככל הנראה היא להפוך את מג"ב למשמר לאומי שיפעל בערים בערים המעורבות בתוך ישראל ובירושלים. בהקשר של השטחים, השינוי ישפיע על הנוכחות השיטורית בירושלים. שר הביטחון הנוכחי, בני גנץ, ציין כי הוא רואה בצעד זה "הקמת מילציה לבן גביר". המשמעות היא הפיכת כוח מבצעי שנועד לשמור על גבולות המדינה מפני חדירת אויבים חיצוניים, לכוח שפועל בתוך האוכלוסייה האזרחית במדינה. זהו צעד המבטא תהליך עומק שעובר על ישראל - סימון חלקים מאוכלוסיית ישראל כאויבים.
	5.16	היחידות הבאות יעברו למשרד לביטחון לאומי: 5.1.6.1 הרשות הלאומית לביטחון קהילתי (בין היתר, סמכויות שימוש באמצעי מעקב) 5.1.6.2 הרשות לאכיפה במקרקעין 5.1.6.3 הסיירת הירוקה (פועלת גם בשטחים) 5.1.6.4 המשטרה הירוקה (פועלת גם בשטחים)	ריכוז גופי האכיפה שיש להם נגיעה לעניינים של שליטה על המרחב תחת משרד אחד. כל הגופים האלה בעלי סמכות פעולה בגדה המערבית ובירושלים המזרחית. ריכוז הכוח שניתן להפעיל נגד אוכלוסיה אזרחית בהיבטים הקשורים למרחב האישי והפיזי, כגון: אמצעי מעקב באזורים ציבוריים, הקמת גדרות ושערים, אכיפה על בנייה בלתי חוקית, פיקוח ואכיפה בנושאי איכות סביבה, שמורות טבע, אתרים לאומיים, סמכויות מעצר ועוד. גם כיום פעולות האכיפה של הגופים האלה מופעלות פעמים רבות באופן מפלה כלפי מיעוטים, אך השילוב של ריכוז סמכויות האכיפה עם האידיאולוגיה הפוליטית של השר המיועד תוביל לכך שהאכיפה בתחומים אלה תהווה כלי

		5.1.6.5 מג"ב איו"ש יוכפף למשטרת ישראל עד להשלמת השינוי המבני	או אמצעי להבטחת עליונות יהודית ונישול מיעוטים ופלסטינים בפרט . כל סמכויות האכיפה השונות עלולות לשמש לרדיפה של פלסטינים בשטח C (כמו גם של המיעוט הפלסטיני בתוך תחומי ישראל) במסגרת האמתלה של שלטון החוק בתחום הפלילי, התכנוני, המנהלי ועוד.
5.2	מינוי: שר לפיתוח הנגב והגליל שייקרא המשרד לפיתוח הנגב והגליל והחוסן הלאומי		
5.2.1.2	סמכויות ושטחי פעולה יורחבו במסגרת פרויקט לאומי לביצוע משימות לטובת חיזוק החברה הישראלית בתחום איכות החיים, קיימות וחוסן	שמו החדש של המשרד מהווה הצהרת כוונות בנוגע לתפקיד השר, סמכויותיו והאוכלוסיה שאליה הוא מחויב. הפרויקט יופעל ברשויות וביישובים שהוגדרו בהחלטת ממשלה 1453 בהחלטת ממשלה 1371. רשימות היישובים הנכללים בהחלטות ממשלה אלה כוללת את ההתנחלויות בגדה המערבית הן כאזורי עדיפות לאומית והן כיישובים מאויימים. המשמעות: הרחבת האפשרות להעברת כספים להתנחלויות ולמתן הטבות לאזרחים הישראלים המתגוררים בהן.	
5.2.1.5.1	היחידות הבאות יעברו למשרד לפיתוח הנגב וגליל והחוסן הלאומי: 5.2.1.5.1 הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות וההתיישבות והכפר	הרשות תהיה אמונה על הסדרת מאחזים. ההסכם מגדיר אותה כגוף האחראי לביצוע החלטות צוות השרים להסדרת המאחזים ברשות ראש הממשלה. ראו: סעיף 6 להסכם הקואליציוני עם עצמה יהודית.	
5.3	מינוי: שר לענייני מורשת		

	5.3.2	טיפול בנכסי מורשת לאומיים ובהנחלת מורשת יהודית ציונית. המשרד יעסוק במורשת מוחשית ושאינה מוחשית	מטרת המשרד היא הדגשת המורשת היהודית-ציונית כפי שהשר מבין אותה, ומחיקת הזהות הפלסטינית מהמרחב. יצירת נרטיב אחיד בכל הנוגע למורשת היהודית-ציונית. הניסיון בגדה המערבית ובירושלים המזרחית מלמד שהרשויות הישראליות משתלטות על על נכסים וקרקות פלסטיניים תחת האמתלה של שימור מורשת. וכן כי תחת הטענה של שימור מורשת הופכים אתרים היסטוריים לבעלי זיקה אך ורק למסורת ולהיסטוריה היהודית, ללא אזכור של מורשת, היסטוריה ותרבות אחרות.
	5.3.4	היחידות הבאות יעברו למשרד למורשת: 5.3.4.1 רשות העתיקות 5.3.4.2 תקנות התמיכות לעמותות ומוסדות ציבור בפיתוח מורשת 5.3.4.3. המועצה לשימור אתרי מורשת	רשות העתיקות: גם כיום קצין מטה ארכיאולוגיה במינהל האזרחי כפוף מקצועית לרשות העתיקות. הכפפת כל תחום הארכיאולוגיה בגדה למשרד לענייני מורשת בהובלת שר מעוצמה יהודית תעמיק את המדיניות הישראלית העושה שימוש באתרי ארכיאולוגיה בגדה המערבית לטובת ביסוס והצדקת השליטה הישראלית על השטח. דריסת הרגל של גורמים פוליטיים אלה תשפיע על עיצוב הנרטיב ההיסטורי באזור, מניעת גישה לפלסטינים לאתרים ארכיאולוגיים והיסטוריים, הוצאת עתיקות מהשטח הכבוש בניגוד לחוק הבינלאומי, גירוש קהילות, קביעת סדר יום בנושאי המדיניות הארכיאולוגית בגדה כגון החלטה אלו אתרים לחפור ולפתח לאתרים נגישים לציבור ואילו לא, הענקת רישיונות חפירה ועוד. בירושלים המזרחית כבר כיום רשות העתיקות תומכת בפרויקטים כגון עיר דוד של עמותת אלע"ד המקדמים השתלטות על נכסים ושטחים פלסטיניים באמתלה של שימור המורשת היהודית. תקנות התמיכות לעמותות ומוסדות ציבור בפיתוח מורשת: קביעת מבחני תמיכות המכתיבות אילו עמותות ומוסדות יקבלו תקציבים ובשביל מה. המועצה לשימור אתרי מורשת: רלוונטי לירושלים (לא לגדה). אחראים על שימור אתרים.

6	בן גביר חבר בצוות השרים להסדרת המאחזים	השר לביטחון לאומי יהיה חבר ב"צוות שרים להסדרת ההתיישבות הצעירה ביו"ש" שבראשו יעמוד ראש הממשלה. ביצוע החלטות צוות השרים יעשה על ידי הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר במשרד לפיתוח הנגב, הגליל והחוסן הלאומי באישור רה"מ.	המשמעות: הסדרת המאחזים הבלתי מורשים. צעד משמעותי של סיפוח זה פקטו וזה יורה וקיבוע השליטה הישראלית בשטחי C. בעוד שהקהילה הבינלאומית והחוק הבינלאומית רואים בכל ההתנחלויות הישראליות בשטח הכבוש כבלתי חוקיות; הדין בישראל מבחין בין התנחלויות שהוקמו בעקבות החלטת ממשלה ונחשבות כחוקיות; לבין מאחזים שהוקמו ללא החלטת ממשלה ונחשבים כבלתי חוקיים (בלתי מורשים). לצד העובדה שהכשרת המאחזים היא הפרה בוטה של הדין הבינלאומי האוסר על הקמת התנחלויות בשטח הכבוש, מדובר בצעד סיפוחי שיבסס וינציח את קיומן של עוד כ-100 התנחלויות בגדה המערבית ויאפשר את גידולן ופיתוחן בעתיד. כיוון שלא מתוכננת הסדרת יישובים פלסטינים השטחי הגדעה המערבית, צעד זה מהווה סממן נוסף לאפליה השיטתית והעמקת השלטון האפרטהייד. ייתכן שקיים כפל סמכויות עם השר במשרד הביטחון שגם לו ניתנו סמכויות בתחום הכשרת המאחזים. גם אם לא ברור לגמרי מי יוביל את תהליך ההסדרה של המאחזים ובאיזה אופן יוסדרו - ברור שיש מדיניות מוצהרת וכוונה מלאה להביא להסדרה של המאחזים הבלתי מורשים.
8	יו"ר הוועדה לביטחון פנים		כוח מוכפל: סיעת עצמה יהודית תחזיק גם במשרד וגם בוועדה. ליו"ר הוועדה יש כר נרחב לקבוע סדרי עדיפויות ונושאים לדיון, כולל זימון גורמי המקצוע הרלוונטי לתת דין וחשבון בפני הוועדה. בנוסף, הוועדה אמורה לפקח על עבודת השר, בזמן שהיו"ר שלה חבר באותה מפלגה.

הודעה על פי חוק: מסמך זה נכתב על ידי ארגונים ש שעיקר מימונם הוא מישויות מדיניות זרות. רשימת התורמים לנו מפורטת באתר רשם העמותות ובאתרי האינטרנט שלנו. אנחנו גאים וגאות להיות ממומנים על ידי מדינות שסבורות כמונו, שהכיבוש הוא לא עניין פנים-ישראלי.